

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет біолого-технологічний
Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та
кінології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 22 «Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва»
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробники: Любов ЛАДИКА, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

Микола ШПЕТНИЙ, к. с.-г.н., доц. кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>генетики, селекції та біотехнології тварин</u>	Протокол <u>112</u> від <u>13 серпня 2025</u>
	Завідувач кафедри <u>Ольга БОРДУНОВА</u>
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології</u>	Протокол <u>116</u> від <u>09 серпня 2025</u>
	Завідувач кафедри <u>Олександр КИСЕЛЬОВ</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Бордунова О.Г.

Декан факультету, де реалізується освітня програма Бачерке В.В.

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Бордунова О.Г.
Кучкова М.П.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Світлана Котельчук

Зареєстровано в електронній базі: дата: 14.08 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний / Генетики, селекції та біотехнології тварин та Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	-							
6.	Рівень НРК	6							
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денна-5 семестр, 1-15 тиждень Заочна 9 семестр							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
								д.	з.
		16/14	16/14	-	-	28/16	28/16	76	76
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Шпетний Микола Борисович, Ладика Любов Миколаївна							
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин, кандидат с.-г. наук, Шпетний Микола Борисович к.316 г. Консультації щовівторка з 12 ⁰⁰ до 13 ⁰⁰ Доцент кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології, кандидат с.-г. наук, доцент Ладика Любов Миколаївна 320 г							

12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна «Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва» сприяє підготовці фахівців, здатних розв'язувати практичні проблеми професійної діяльності в галузі виробництва продукції вівчарства і козівництва з використанням теорій та методів удосконалення існуючих або виведення нових популяцій (порід, типів, ліній) овець і кіз. Основні теми, які підлягають вивченню: Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини. Кількісні показники вовнової продуктивності овець. Формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець. Смушкова, овчинна, м'ясна та молочна продуктивність овець і кіз. Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець і кіз. Селекція та породи овець і кіз різних напрямів продуктивності. Відтворення, годівля та утримання овець і кіз. В результаті вивчення освітнього компонента студент буде здатен оцінювати та аналізувати: показники різних видів продуктивності овець та кіз (вовнова, смушкова, овчинна, м'ясна, молочна), екстер'єр та конституцію, породний склад поголів'я овець і кіз їхню племінну цінність; організувати добір та підбір тварин у стаді з метою ефективного ведення галузі. Обґрунтовувати системи і способи виробництва з використанням сучасних методів, які існують в галузі оцінювати її економічну ефективність.
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів знань, умінь та навичок щодо біологічних особливостей овець і кіз, залежності рівня продуктивності (вовнової, смушкової, овчинної, м'ясної, молочної) та відтворних якостей від спадковості, методів добору, підбору. Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, що реалізується через дисциплінарні результати навчання, зокрема здатність на підставі сформованого уявлення про, сучасні способи відтворення та розведення овець, оцінювання їхніх племінних і продуктивних якостей застосовувати найбільш доцільні для ефективної діяльності у галузі вівчарства та козівництва, прогнозувати результати селекції та спрямовувати їх на конкретно визначену мету.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК6 Морфологія, фізіологія та біохімія тварин, ОК11 Розведення с.-г. тварин з основами відтворення. ОК12 Годівля с.-г. тварин. ОК13 Гігієна с.-г. тварин, ОК24 Генетика тварин. Освітній компонент є основою для, ОК30. Виробнича практика, ОК31 Підсумкова атестація.

15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності. http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні: відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ч.5 ст. 48 Закону України «Про освіту»);
16	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5189
17	Ключові слова	Вівчарство, козівництво, вовна, поголів'я, племінна цінність, продуктивність, добір.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹		Як оцінюється РНД
Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	ПРН 1	ПРН 16	
ДРН 1. Оцінити показники вовнової продуктивності (кількісні та якісні властивості) та інші види продукції овець (смушкова, овчинна, м'ясна, молочна)	+		Доповідь з презентацією, усне опитування
ДРН 2. Контролювати технологічні процеси виробництва продукції вівчарства та козівництва, включаючи дотримання параметрів годівлі, утримання, доїння, стриження, відтворення й відгодівлі тварин, а також оцінювати якість та безпечність продукції (молока, м'яса, вовни) на всіх етапах її отримання та первинної переробки.	+		Доповідь з презентацією, модульний контроль 1 (тестування в Moodle)
ДРН 3 Оцінити формування знань і практичних умінь щодо аналізу та оцінки продуктивності й продукції козівництва, зокрема: вивчення показників молочної, м'ясної та вовнової продуктивності; встановлення впливу спадкових і паратипових чинників на продуктивність кіз; організацію процесів отримання первинної переробки продукції галузі.	+		Індивідуальне завдання, реферат, модульний контроль 2 (тестування в Moodle)
ДРН4. Впроваджувати у виробничу практику сучасні, науково обґрунтовані технології утримання, годівлі, відтворення, доїння, стриження, одержання та первинної переробки продукції вівчарства і козівництва з урахуванням напрямів продуктивності тварин.		+	Письмова робота, іспит

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини. 1. Хімічний склад і хімічні властивості вовни. Гістологічна будова волокон вовни. 2. Фізико-механічні властивості вовни. Геометричні властивості волокон. 3. Типи елементарних волокон вовни. 4. Руно і його будова. Штапелі і косиці. 5. Види вовни і тип вовнового покриву овець. Жиропіт і домішки вовни. 6. Шкіра та її похідні. 7. Формування вовноутворюючих структур шкіри овець: будова і онтогенетичний розвиток шкіри, волосяних фолікулів, сальних та потових залоз. Формування вовнового покриву овець: строки і характер утворення вовнових волокон з різних типів волосяних фолікулів, виникнення однорідності і неоднорідності вовни в онтогенезі овець.	8/8	-	16/16	14/14	1,2, 3,4
Тема 2. Смушкова, овчинна, м'ясна і молочна продуктивність овець. 1. Загальне поняття про смушок. Фактори, що визначають цінність смушка. 2. Якість завитків: загальне поняття про завиток, структура завитка, типи завитків, фігурність і малюнок шкурки, форма і розмір завитків. 3. Смушкові типи (групи) каракулю: жакетний (з	8/8	-	14/14	15/15	2,4,6,8,14

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

напівкруглим завитком), кавказький (з перерослим завитком) і ребристий, плоский. 4. Одержання, первинна обробка, консервування і сортування шкурок. 5. Вплив спадкових і паратипових факторів на смушкову продуктивність овець. 5. Показники м'ясної продуктивності овець (прижиттєві і післязайні). 6. Особливості баранини. Теоретичні основи формування м'ясної продуктивності овець. 7. Вплив різних факторів на м'ясну продуктивність овець: віку, породи, і типу тварин (спадкових факторів), годівлі. 8. Молоко овець як харчовий продукт. 9. Строки, тривалість і система доїння вівцематок. 10. Первинна переробка молока. 11. Використання овечого молока для виготовлення сиру. Вплив різних факторів на молочну продуктивність.					
Тема 3. Основи розведення кіз. 1.Класифікація та характеристика основних порід кіз. 2.Відбір і підбір у козівництві. 3.Методи розведення кіз. Відтворення стада кіз і вирощування молодняку. 3.Вивчення системи органів травлення кіз.	8/8	-	8/8	23/23	1, 2, 3, 4, 7,10,12,13,15
Тема 4. Технологічні процеси у виробництві і переробці продукції козівництва. 1.Методи обліку і оцінювання молочної продукції кіз. 2.Методи обліку показників м'ясної продуктивності. 3. Стан охоти та її ознаки. 4.Підготовка самців до парування. 5. Методи і способи визначення вагітності у кіз. Козління. Профілактичні заходи і засоби щодо інфекційних хвороб та санітарно-епідемічні заходи в системі утримання кіз.	6/6	-	6/6	24/24	1, 3, 4, 5,9,11,12,16
Всього	30/30		44/44	76/76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час</u> <u>аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, практична робота, заняття на віварії СНАУ.	24/24	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	14/14
ДРН 2	Лекція, практична робота, заняття на віварії СНАУ, дискусія	22/22	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	15/15
ДРН 3	Лекція, презентація, практична робота, виїзне заняття.	16/16	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	23/23
ДРН 4	Лекція, практична робота, дискусія	14/14	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	24/24
Всього годин		74/74		76/76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Доповідь з презентацією, усне опитування з Теми 1.	16 балів / 16%	5 семестр, 3 тиждень
2	Доповідь з презентацією з Теми 2, модульний контроль 1 (тестування в Moodle).	20 балів / 20%	5 семестр, 6 тиждень
3	Індивідуальне завдання з Теми 3 та 4, реферат.	20 балів / 20%	5 семестр, 10 тиждень
4	Модульний контроль 2 (тестування в Moodle).	14 балів / 15%	5 семестр, 14 тиждень
5	Іспит – письмова робота	30 балів / 30%	5 семестр, іспит

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Доповідь з презентацією, усне опитування з Теми 1.	<11 балів	11-13 балів	13-15 балів	15- 16 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання завдання не виконані, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано критичне мислення, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми покращення кількісних і якісних показників вовни
Доповідь з презентацією з Теми 2, модульний контроль 1 (тестування в Moodle).	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано глибоке розуміння спеціалізованої області, запропоновані заходи по поліпшенню смушкової, овчинної, м'ясної та молочної продуктивності
Індивідуальне завдання з Теми 3 та 4, реферат.	<12 балів	12-15 балів	15-17 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, сформульовані основні принципи добору та підбору у вівчарстві в залежності від напряму продуктивності

Модульний контроль 2 (тестування в Moodle).	<10 балів	10-12 балів	11-13 балів	13-14 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі розрахунки відсутні, відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано критичне мислення, визначено та розраховано необхідну кількість кормів на зимовий та літній період в умовах господарства
Іспит	<14 балів	15-19 балів	21-26 балів	26-30 балів

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над розрахунковим завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача після виконання розрахункового завдання	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації завдання	Безпосередньо після завершення презентації

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Навчальні посібники

1. Базова І. Штомпель М.В., Вовченко Б.О. Технологія виробництва продукції вівчарства: Навч. видання. – К.: Вища освіта, 2005. – 343с.: іл.
2. Бургу Ю.Г. Товарознавча характеристика продукції вівчарства. Монографія. – Полтава, 2011. – 190 с. 3. Сухарльов В.О., Дерев'янка О.П. Вівчарство. – Харків “Еспада”, 2003. – 255 с.
3. Допоміжна Інструкція з бонітування овець. Інструкція з ведення племінного обліку у вівчарстві та козівництві, – Київ, 2003. 155 с.
4. Програма селекції овець породи прекокс в Україні на період 2003-2010 роки. – Київ. 2003. 56 с.
5. Програма селекції смушкових порід овець України на період 2003- 2010 роки. – Київ. 2003. 51 с.

Методичне забезпечення

6. Ладика Л.М. Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва: конспект лекцій частина 1 та 2. Суми : СНАУ, 2023. - 84 с.
7. Ладика Л.М. Технологія виробництва продукції вівчарства і козівництва. Методичні вказівки для лабораторних занять. – Суми, 2023. 50 с.
8. Ладика Л.М. Технологія виробництва продукції вівчарства і козівництва. Методичні вказівки для самостійної роботи. – Суми, 2023. 50с.

Електронні ресурси

9. Тваринництво України : статистичний збірник 2009–2021 / Державна служба статистики України. Київ, 2022. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_tvar_zb.htm (дата звернення: 20.06.2025).
10. Тваринництво України : статистичний збірник 2022 / Державна служба статистики України. Київ, 2023. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/zb/09/S_gos_22.pdf (дата звернення: 25.06.2025).
11. Скоріше живе, ніж мертве: як українське вівчарство здійснило експортний прорив. Agroportal : веб-сайт. URL: <https://agroportal.ua/publishing/analitika/skoree-zhiv-chem-mertv-kak-ukrainskoe-ovtsevodstvo-osushchestvilo-eksportnyi-progryv> (дата звернення: 20.06.2025).
12. Державний реєстр суб'єктів племінної справи у тваринництві за 2022 рік / загальна редакція С.В. Прийми. Київ, 2023. Том II. 190 с. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://minagro.gov.ua/storage/app/uploads/public/65c/9cf/401/65c9cf40166a5834793892.pdf> (дата звернення: 10.04.2024).

Додаткові джерела

13. Правове регулювання тваринництва, селекційної роботи та племінної справи: 3б. норм.прав. актів станом на 1 січня 2005 року / за ред. Р. Й. Кравціва. – Львів : ПАІС, 2005. – 904 с.

Наукові та науково-виробничі журнали

14. Binkevych, v., & Yatsenko, i. (2015). Вівчарство України: основні тенденції функціонування галузі. *Наука ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: ветеринарні науки*, 17(1), 212-220. Retrieved із <https://nvlvet.com.ua/index.php/journal/article/view/296>.

15. Китаєва, А. П., & Мамедова, В. М. (2021). Вплив морфологічних показників сім'яників баранів різних порід на кількість та якість спермопродукції. *Науково-технічний бюлетень державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і інституту біології тварин*, 22(2), 156-162. <https://doi.org/10.36359/scivp.2021-22-2.19>.

16. Антіпов А.А. Порівняльна ефективність антигельмінтиків за нематодірозою інвазії овець / а.а. Антіпов, в.п. Гончаренко, н.в. Авраменко // матеріали міжнар. Наук.-практ. Конф. « актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах євроінтеграції» (14–15 вересня 2023 р.). - одеса, 2023. - с. 228–233.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП ТЗ 075 Борисова О.Г. [підпис]
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри) Борисова О.Г. Борисова О.Г. [підпис]
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)